

Saarna Keravan kirkossa Rukoussunnuntaina 21.5.2017 Jukka Pohjolan-Pirhonen

EVANKELIUMI Matt. 6: 5–13

Jeesus opetti ja sanoi:

»Kun rukoilette, älkää tehkö sitä tekopyhien tavoin. He asettuvat mielellään synagogiin ja kadunkulmiin rukoilemaan, jotta olisivat ihmisten näkyvissä. Totisesti: he ovat jo palkkansa saaneet. Kun sinä rukoilet, mene sisälle huoneeseesi, sulje ovi ja rukoile sitten Isääsi, joka on salassa. Isäsi, joka näkee myös sen, mikä on salassa, palkitsee sinut.

Rukoillessanne älkää hokeko tyhjää niin kuin pakanat, jotka kuvittelevat tulevansa kuulluiksi, kun vain latelevat sanoja. Älkää ruvetko heidän kaltaisikseen. Teidän Isänne kyllä tietää mitä te tarvitsette, jo ennen kuin olette häneltä pyytäneetkään. Rukoilkaa te siis näin:

– Isä meidän, joka olet taivaissa!
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille velkamme anteeksi,
niin kuin mekin annamme anteeksi niille,
jotka ovat meille velassa.
Äläkä anna meidän joutua kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.»

SAARNA

Kun rukoilette, älkää tehkö näin, aloittaa Jeesus opetuksensa rukouksesta. Kielto tulee ensin ja kehoitus oikeasta tavasta seuraa perässä. Voiko siis rukoilla väärin? Entäpä jos ei omasta mielestään osaa lainkaan rukoilla? Miten Jeesus kohtaisi tällaisen rukoilijan? Ohjatessaan oikeanlaiseen rukoukseen Jeesus toki rohkaisee arkaa rukoilijaa, mutta samalla torjuu sekä lainomaisen, tekopyhän rukouksen että myös taianomaisen, pakanallisen rukouksen. Rukous ei saa olla suoritus, ei pyhyden mitta eikä se ole osoitettu ihmisille vaan Jumalalle.

Jeesuksen sanat olivat ensisijaisesti suunnattu nimenomaan fariseuksille. Jeesuksen aikaan fariseukset olivat näkyvä uskonnollinen ryhmä, jolle laki oli äärimmäisen tärkeä. Sanalle ´farisealainen´ on sittemmin liitetty merkitys ´ulkokultainen´ ja ´tekopyhä´. Fariseuksille lain kirjain oli tärkeämpää kuin sen henki. He etsivät ja noudattivat moitteetonta elämää varsinkin muiden nähden. Hurskauden ulkonaiset merkit; almut, rukoukset ja paasto, olivat tärkeämpiä kuin piiloon jääneet vahingolliset ajatukset, teot ja mielihalu. Farisealainen uskonnollisuus oli kuitenkin Jeesukselle itselleen tutuin ja siksi hän kaiketi osasi sitä myös arvostella ja näki siinä suuria puutteita ja vaaroja.

Mutta Jeesuksen opetus rukouksesta ei saa jäädä vuosituhansia sitten vallinneen uskonnollisen elämän ihmettelyksi. Opetuksella on yhä painavaa sanottavaa. Joku voisi ajatella Jeesuksen kehotuksen tai kiellon merkitsevän sitä, ettei saisi rukoilla julkisesti eikä ääneen. Tätä Jeesus ei kuitenkaan tehnyt tai tarkoittanut. Hän itse rukoili sekä ihmisten kuullen että yksinäisyydessä. Mutta rukouksessa olennaisinta on se, että se tapahtuu aidosti ja rehellisesti Jumalan edessä eikä muiden ihmisten odotuksia ja ajatuksia mielistellen. *Mene sisälle huoneesi ja sulje ovi* tarkoittaa tilaa, johon kukaan muu ei näe eikä myöskään kuule. Siksi rukoileminen voi tapahtua myös ääneen. Ääneen rukoileminen oli Jeesuksen ja antiikin aikaan varsin tavallista. Varhaiskristillinen kirkko on ymmärtänyt *suljetun huoneen* myös vertauskuvallisesti. Se tarkoittaisi ihmisen sydäntä. Ihmisen tulisi rukoilla sydämellään, sisimpäänsä katsoen ja pyrkien siihen, etteivät ulkonaiset asiat pääsisi tunkeutumaan sisään ja vahingoittamaan sitä, mikä on sisäistä. Se on rukoilemista Hengessä ja totuudessa.

Saako rukouksesta sitten jonkun palkan? Mikä on sen hyöty? Jeesus avaa muutamilla sanoilla huikean kuvan ihmisen ja Jumalan välisestä suhteesta. Jumala on salassa, hän on ihmisen järjen ja tiedon ulottumattomissa. Mutta salassa olevaa Jumalaa voi lähestyä rukoillen. Jumalan näkökulmasta oikea rukous on elimellisessä kosketuksessa siihen, mikä ihmisessä on salassa, siihen, mitä emme uskalla muille näyttää tai tunnustaa. Juuri tällainen kosketus oman elämän syvimpiin onkaloihin on Jumalan mielen mukaista rukousta. *Isäsi, joka näkee myös sen, mikä on salassa, palkitsee sinut*, sanoo Jeesus. Se palkitseminen ei merkitse ulkonaista hyvää, vaan syvää rauhaa, anteeksiantamuksen ja hyväksymisen tuomaa iloa ja voimaa. Jumalan mielen mukaiseen elämään pyrkivä ihminen ei rukouksessaan kysykään palkkaa ja hyötyä. Rukous on yksinkertaista ja vilpitöntä asettumista Jumalan eteen Hänen tahtoaan kysyen ja lähimmäisen tarpeita kuunnellen.

Kuka meistä voi sanoa osaavansa rukoilla? Minua on puhutellut se, että monikin ahkera ja tunnollinen rukoilija on uskaltanut sanoa, ettei osaa rukoilla. Tiedämme kaiketi omasta kokemuksestamme, että rukouksessa ajatukset karkaavat hyvin helposti ja nopeasti omille teilleen.

Tai sitten taivutamme Jumalaa lukuisin perusteluin omien pyyntöjen ja toiveiden toteuttajaksi. *Rukoillessanne älkää hokeko tyhjää niin kuin pakanat*, sanoo Jeesus. Myöhemmin hän sanoo: *Ei jokainen, joka sanoo minulle: 'Herra, Herra!', pääse taivasten valtakuntaan, vaan se, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon*. Oman rukouselämän puutteiden tiedostaminen on kuitenkin sekin kosketuksissa siihen, mikä on salassa, minkä Jumala näkee ja minkä hän myös palkitsee. Sanat eivät ole tärkeintä vaan se, että ylipäättänsä lähestymme Taivaallista Isäämme, kannamme elämämme, huolemme ja lähimmäisemme Jumalan silmien eteen.

Mikä sitten auttaisi minua rukoilemaan ja keskittymään siihen, mikä on olennaista? Rukoilla voi kaikkialla: kotona tai matkalla, kaupassa tai luonnon keskellä. Rukousta on siunaava ajatus tai joskus jopa tervehdys. Mutta joidenkin rukouselämää helpottavat tai elvyttävät myös ulkonaiset tavat. Rukoukseen keskittymistä tukee esimerkiksi käsien ristiminen, polvistuminen, ristinmerkin tekeminen, kynttilän sytyttäminen, virren laulaminen tai ääneen rukoileminen. Voit käyttää myös rukouskirjoja tai virsikirjaa rukouselämäsi tueksi. Lyhyet rukouslauseet tai huokaukset palauttavat mielen rukouksen tilaan: *Herra, auta. Tässä olen, Herra. Sinä tiedät, sinä näet, sinä kuulet...* Mikä olisi sinun rukouksesi tai huokauksesi juuri nyt? Vanha Jeesus-rukous on ollut kirkon perinnettä koko sen olemassaolon ajan. Sehän kuuluu: *Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda minua syntistä*. Sitä voi toistaa rauhallisesti vaikkapa hengityksen tahtiin. Myös hiljaisuuden ja mietiskelevän rukouksen etsiminen ja löytäminen on avannut monille aivan uuden tien ja näkökulman hengelliseen elämään. Se on avannut tien vapauteen, jossa kukaan muu ei määrittele, rajoita tai sanoita sitä, mitä sinä tunnet tai koet.

Oman rukouksen ja kirkon rukouksen kivijalka on kuitenkin Isä Meidän – rukous. Se on Vapahtajamme opettama rukous ja siinä asetumme aina oikeaan tilaan suhteessa Jumalaan ja lähimmäisiin. Omassa rukouksessaan voi myös pysähtyä miettimään rukouksen sanoja: *tulkoon sinun valtakuntasi, tapahtukoon sinun tahtosi, anna meille meidän syntimme anteeksi niin kuin mekin anteeksi annamme niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet, äläkä saata meitä kiusaukseen...* Näin rukouksestamme nousee niin Jumalan tekojen ihmettelyä kuin myös orastavaa tahtoa tehdä parannus ja mielenmuutos. Siihen rukoukseen saa palata yhä uudelleen. Se ei koskaan menetä merkitystään. Sitä rukousta voivat rukoilla yhtä hyvin lapset kuin aikuiset, uskossaan varmat yhtä hyvin kuin epäilijät. Isä Meidän – rukouksen hengessä saamme tänäkin päivänä sanoa: *Isä, opeta meitä rukoilemaan. Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen rukouksemme*.

